

№6 хаттама
Қоғамдық кеңестің отырыс бойынша
ішкі істер органдары қызметінің мәселелері

Астана қ.

2023 жылғы 27 қазан

Төрағалық етті: Р.С. Ошақбаев

Қоғамдық кеңестің мүшелері: И.О. Вранчев, Д.О. Абибуллаев, Б.С. Дюсембинов, О.Т. Сыздықов, Б.Ж. Тойкебаева, А.А. Саданов, Т.Б. Әбілмәжінов, О.Ж. Жолдасов, К.С. Дюсембеков, онлайн режимде «ZOOM» арқылы: М.А. Абенов, С.Ж. Адамбаев, Ө.Қ. Болсамбеков, Н.О. Дулатбеков, А.Б. Ерғалиев, Л.К. Жақыпова, Ж.З. Қосыбаев, М.М. Махамбетов, А.Г. Орлова, Қ.Х. Рахмбердин, Д. Рахметуллин, О.Ю. Тарабукина, Д.Н. Тұрғанов, А.К. Түгел, Ш.К. Хасанова, Н.Н. Балабаева.

Шақырылғандар: қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің төрағасы Ж.Б. Ешмағамбетов, ҚАЖ департаменттерінің бастықтары, заң ғылымдарының докторы, профессор, білім берудің құрметті қызметкері А.Б. Сқақов.

Қылмыстық-атқару жүйесінің өзекті мәселелері, сондай-ақ
әйелдердің жазасын өтеу мәселелері: тәжірибе, мәселелер,
шешімдер

(Р.С. Ошақбаев, Ж.Б. Ешмағамбетов, Д.О. Абибуллаев, Б.С. Дүйсембинов, Б.Ж. Тойкебаева, О.Т. Сыздықов, А.Г. Орлова, Қ.Х. Рахмбердин, Д. Рахметуллин, О.Ю. Тарабукина, Д.Н. Тұрғанов, А.Қ. Түгел, А.Б. Скаков)

1. Қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің төрағасы Ж.Б. Ешмағамбетовтың ақпараты назарға алынсын.

Қоғамдық мониторинг аясында Қоғамдық кеңес мүшелері сотталғандардың жазасын өтеу орындарына барды.

Анықтама:

- ағымдағы жылғы 24 қазанда - Ш.Қ. Хасанова Шымкент қаласындағы әйелдер түзеу мекемесіне барды;

- ағымдағы жылғы 26 қазанда - А.К. Түгел Жамбыл облысындағы мекемеге барды;

- ағымдағы жылғы 26 қазанда - Б.Ж. Тойкебаева мен Ж.З. Қосыбаев Астана қаласындағы мекемеге барды;

- ағымдағы жылғы 27 қазанда - А.Г. Орлова әйелдер түзеу мекемесіне барды Петропавл қаласындағы.

2. Ақпаратты талқылау қорытындысы бойынша Қылмыстық - Атқару Жүйесі Комитеті Қоғамдық кеңестің мәселелер бойынша ұсынымдарын қабылдасын:

- ұйымның тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету және сотталғандарды ұстау жағдайларын жақсарту мақсатында ҚР ҚАЖК қызметін қаржыландыруды ұлғайту;

- тұлғалар үшін инфрақұрылымды және қол жеткізу шарттарын жақсарту пандустар мен басқа элементтерді келтіруді қоса алғанда, мүгедектікпен адамдарды әлеуметтік қорғау туралы заңнамаға сәйкес мүгедектікпен;

- сотталғандар үшін қауіпсіздік пен жайлылықты қамтамасыз ету санитариялық тораптарды, көріздерді, баспалдақтарды қоса алғанда, инфрақұрылымға тұрақты жөндеу және қызмет көрсету жолымен персоналды, мекеме қызметкерлері үшін жақсы еңбек жағдайларын қамтамасыз ету;

- білім беру бағдарламаларын кеңейту мәселесін пысықтау және сотталған әйелдердің жұмысқа орналасу үшін қажетті мамандандырулар мен біліктіліктер алуға бағытталған курстар олар мекемеде де, босатылғаннан кейін де;

- кәмелетке толмаған балаларды жалғыз тәрбиелеп отырған мүгедектер, зейнеткерлер, сотталған ерлер мен әйелдер, сондай-ақ егде жастағы әйелдер сотталғандардың белгілі бір санаттары үшін ең төменгі қауіпсіздік мекемелерін ашу мүмкіндігін қарастыру;

- сотталған Қ.Е. Есқалиеваға Алматы қаласы ПД Наурызбай ауданының полиция басқармасынан қылмыстық бөлімінің материалдарын беруге қатысты (жасалған жері бойынша) жауап алуына қажетті жәрдем берілсін;

- сотталған А. Беляеваға оны №79 мекемеден №32 мекемеге ауыстырудың себептері мен негіздері туралы түсіндірсін;

- ҚР Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 26 шілдедегі № 505 «Қылмыстық-атқару жүйесі тергеу изоляторларының ішкі тәртіптеме қағидаларын бекіту туралы» мынадай мазмұндағы бұйрығының 128-тармағына толықтыру енгізілсін: «Тиісті техникалық мүмкіндіктер болған кезде кездесулер бейнебайланыс арқылы, тергеу изоляторы қызметкерлерінің бақылауымен ұсынылады және тергеу изоляторы қызметкерлерінің бақылауымен тыңдалуы мүмкін. Бөгде адамдар анықталған жағдайда адамдардың бейнебағдарламасы тоқтатылады»;

Қазіргі редакция: 128 тармақ. Күдіктілердің және айыпталушылардың туыстарымен және өзге де адамдармен кездесуі қандай да бір заттарды беруге жол бермейтін, бірақ сөйлесуге және көзбе көз қарым-қатынас жасауға кедергі келтірмейтін осы Ереженің қосымшасына сәйкес кездесу өткізу үшін жабдықталған бөлмелерде тергеу изоляторы қызметкерлерінің бақылауымен жүргізіледі.

Күдіктілердің және айыпталушылардың кездесуге келген адамдармен сөйлесулері тікелей немесе сөйлесу құрылғылары арқылы жүзеге асырылады және тергеу изоляторларының қызметкерлері тыңдай алады.

- қылмыстық-атқару жүйесінің тергеу изоляторларының ішкі тәртіп қағидаларына (ІІМ 26.07.2017ж. бұйрығы және ҚАЖ мекемесінің ішкі тәртіп қағидаларына (ІІМ бұйрығы) 6-қосымша 17.11.2014 ж. №819), сақтауға рұқсат етілген заттардың тізбесі тармақтармен толықтырылсын:

- «28) тұрмыстық тоңазытқыш»;
- «29) электр желдеткіші»;
- «30) электр жылытқышы»;
- «31) теледидар».

- жоғары температуралық көрсеткіштер кезінде Астана қаласында ағымдағы жылдың маусым айында жоғары қажеттілік туындайды суды одан да көп тұтынуда. Осыған байланысты ауыз судың салмағын тамақ өнімдерінің тізімінен алынатын тамақ өнімдерінің жалпы салмағынан алып тастау ұсынылады (салыстырмалы кесте қоса беріледі);

- сотталғандарды түзеудің басты көрсеткіштерінің бірі-еңбекке, оқуға деген адал көзқарас және қатысу мәдени-бұқаралық іс-шараларда. Көмек көрсету қажет сотталғандардың көркем бұқаралық іс-шаралар өткізуі үшін мәдениет үйлерінен концерттік костюмдерді, музыкалық аспаптарды және дыбыстық аппаратураны өтеусіз беру туралы;

- бос уақытты өткізу және салауатты өмір салтын сақтау үшін сотталғандар үшін спорттық көше алаңдарын тренажер мүкәммалымен жабдықтау, сондай-ақ спартакиадаларды өткізу үшін волейбол, баскетбол, футбол алаңдарын жабдықтау қажет;

- ҚР ҚАК-нің 109-бабына (телефон арқылы сөйлесу) өзгерістер енгізу, бас бостандығынан айыруға сотталғандарды әлеуметтік-пайдалы байланыстармен, туыстарымен байланыста ұстау үшін жағдай жасау үшін телефонмен сөйлесу ұзақтығын 20-25 минутқа дейін ұлғайту.

3. Қылмыстық-атқару жүйесі комитетіне Қоғамдық кеңеспен өз құзыреті шеңберінде ҚР мемлекеттік органдарына ұсынымдар жіберу мүмкіндігін қарастыру:

- шартты түрде мерзімінен бұрын босату мүмкіндігін қарастыру сотталған әйелдер үшін жазаны неғұрлым жұмсақ түрге ауыстыру;

- бүгінгі күні сотталғандар заттай үлеспен толық көлемде қамтамасыз етілмеген, өйткені бөлінген қаражат жеткіліксіз.

Осыған байланысты 2023 жылға 20 млн. теңге сомасында қосымша қаржыландыру қажет;

- материалдық-қаржылық қамтамасыз етудің әлсіздігіне байланысты арнайы мекемеде сотталғандарды тасымалдауға арналған автокөлік медициналық мекемеде 100% тозу бар. Сондай-ақ сотталғандарды кезең-кезеңімен өткізу үшін автокөлік сатып алу қажет;

- зейнеткерлік жастағы сотталған әйелдер мен мүгедектер үшін жазалау шараларын жеңілдету, сондай-ақ бас бостандығынан айыруды неғұрлым жеңіл жазалау шараларымен ауыстыру мүмкіндігін қарастыру, әсіресе экономикалық қылмыстар жасалған жағдайда.

- кадрлық әлеуетті сақтау және ҚАЖ жүйесіне білікті мамандарды тарту үшін қызметкерлердің жалақысын 3-4 есе көтеру;

- қалдық қағидат бойынша қаржыландыруды алып тастау немесе аумақтық бөлімшелерді жергілікті бюджетке ауыстыру үшін ҚАЖК-ні жеке ведомствоға шығару.

4. Қоғамдық Кеңеске:

- ҚР Премьер-Министрі мен Парламент Мәжілісінің атына шешуді талап ететін қылмыстық-атқару жүйесінің жүйелі проблемаларын көрсете отырып, ҚАЖ мекемелерінің материалдық-техникалық жарақтандырылуын және негізгі қорларын жақсартуды қамтамасыз ететін хат дайындау, бұл сотталғандарды ұстауға қолайлы жағдай жасауға, олардың құқықтық жағдайын жақсартуға, сондай-ақ ҚАЖ қызметкерлерін әлеуметтік қамтамасыз етуді нығайтуға мүмкіндік береді.

5. Қылмыстық – атқару жүйесі комитетіне бірлесіп қоғамдық кеңеспен ұсыныстар жіберу ҚР Денсаулық сақтау министрлігіне:

- медициналық көмекке қол жеткізуді жеңілдетуге және сотталғандар үшін күту уақытын азайтуға басымдықпен медициналық қызмет көрсету жүйесін оңтайландыру;

- жүйелі медициналық қызмет көрсетуді және қажет болған жағдайда мүгедектікті ресімдеуді қоса алғанда, сотталғандарға сапалы және уақтылы медициналық көмек көрсетуді қамтамасыз ету.

Идеологиялық және имидждік жұмыс департаменті кеңес отырысы және қабылданған шешімдер туралы ақпаратты БАҚ та орналастырсын және ведомстволық интернет-ресурста.

Қабылданған шаралар мен жұмыс нәтижелері туралы Қоғамдық кеңестің хатшылығын **2023 жылғы 30 қарашаға** дейін хабардар етсін.

**Қоғамдық кеңестің
қызмет мәселелері бойынша
ішкі істер органдарының төрағасы**

Р. Ошақбаев

**Қоғамдық кеңестің
қызмет мәселелері бойынша
ішкі істер органдарының хатшысы**

Қ. Елюбаев